

LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai

Nr.
Į 2021-09-14 Nr. 2-3849

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – Tarnyba), pagal kompetenciją įvertinusi Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos (toliau – Susisiekimo ministerija) 2021 m. rugsėjo 14 d. raštu Nr. 2-3849 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektų pateikimo išvadoms gauti“ (toliau – teikimas) išvadoms gauti pateiktus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. balandžio 8 d. nutarimo Nr. 356 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimo Nr. 610 „Dėl Užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą apskaičiavimo ir skelbimo, konkretios geležinkelio įmonės (vežėjo) mokėtino užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo Nr. 356 pakeitimo projektas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimo Nr. 610 „Dėl Užmokesčio už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą ir užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo Nr. 610 pakeitimo projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

Dėl Nutarimo Nr. 356 pakeitimo projekto

Nutarimo Nr. 356 pakeitimo projektu siekiama pratęsti keleivių, bagažo ir (ar) krovinių, priskirtų geležinkelių transporto rinkos segmentui, kuriame gali būti taikomas antkainis (toliau – segmentas), įmokos tarifų apskaičiavimo formulės taikymą dar vienam tarnybinio traukinių tvarkaraščio (toliau – TTT) galiojimo laikotarpiui. Teikime pažymima, kad Užmokesčio už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą ir užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių¹ (toliau – Užmokesčio taisyklės) 7.1 ir 7.2 papunkčiuose nustatytų keleivių, bagažo ir krovinių vežimo įmokų tarifų apskaičiavimo taikymas yra sąlyginis, t. y. šios formulės yra taikomos tik „jeigu viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas nustatytame ir Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatuose paskelbtame segmentų sąraše išskiria keleivių, bagažo vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentą <...> arba <...> krovinių vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentą“, todėl formulių taikymo pratęsimas dar vienam TTT yra tinkamas, kaip atitinkantis Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso (toliau – Kodeksas) 25¹ straipsnyje nustatytą reglamentavimą. Papildomai teikime nurodoma, kad Užmokesčio taisyklių 7.1

¹ Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 610 „Dėl Užmokesčio už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą ir užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“.

ir 7.2 papunkčiuose nustatytų keleivių ir krovinių vežimo įmokų tarifų apskaičiavimo formulės jau buvo taikytos apskaičiuojant 2021–2022 m. TTT tarifus ir šiai dienai nėra naujų aplinkybių, kurios patvirtintų, kad ta pati praktika negali būti taikoma apskaičiuojant keleivių ir krovinių vežimo įmokų tarifus 2022–2023 m. TTT galiojimo laikotarpiu.

Tarnyba laikosi pozicijos, išdėstytos 2019 m. spalio 4 d. rašte Nr. (67.3)1B-3076² ir 2020 m. vasario 24 d. rašte Nr. (67.3E)1B-567³, kad Užmokesčio taisyklių 7.1 ir 7.2 papunkčiuose nustatytas segmentų užmokesčių tarifų apskaičiavimas yra ydingas, t. y. iškreipiantis pačią segmentų išskyrimo prasmę ir tikslą, o tuo pačiu neatitinkantis tiek Kodekso, tiek Direktyvos 2012/34/ES⁴ nuostatų.

Įvertinusi teikime pateiktus argumentus, Tarnyba dar kartą nori atkreipti dėmesį į šiuos esminius aspektus:

1. Pagal Kodekso 25 straipsnio 4 dalies 3 punktą, didesnis užmokestis už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą (toliau – MPP) negu užmokestis, lygus išlaidoms, tiesiogiai patiriamoms dėl traukinių eksploatavimo, gali būti nustatomas taikant antkainius segmentuose, jeigu viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo (toliau – valdytojas) atlikto vertinimo metu nustatoma, kad atitinkamuose segmentuose veiklą vykdančios geležinkelio įmonės (vežėjai) šiuos antkainius gali mokėti. Taigi segmentų išskyrimo ir šių segmentų įmokų tarifų nustatymo procesai iš esmės negali būti atskirti, kadangi valdytojas turėtų įvertinti ne tik tai, ar geležinkelio įmonės (vežėjai) gali apskritai mokėti antkainį, bet ir tai, kokio dydžio antkainį jos yra pajėgios mokėti. Užmokesčio taisyklių 7.1 ir 7.2 papunkčiuose įtvirtintas segmentų įmokų tarifų apskaičiavimas niekaip neleidžia įvertinti ir neatspindi skirtinguose segmentuose veiklą vykdančių geležinkelio įmonių (vežėjų) galimybių mokėti apskaičiuotą įmokos tarifą. Atsižvelgiant į tai, gali susidaryti tokia situacija, kad, pirmiau išskyrus segmentus, vėliau pagal Užmokesčio taisyklių 7.1 ir 7.2 papunkčio nuostatas apskaičiuoti antkainiai gali būti tokie, kurių geležinkelio įmonės (vežėjai) visgi nebus pajėgios mokėti.

2. Teikime nurodoma, kad Kodekso 23 straipsnio 16 dalyje ir 24¹ straipsnio 7 dalyje nustatytas reglamentavimas yra pakankamos teisinio reguliavimo priemonės, kurios užtikrina, kad pratęsus keleivių, bagažo ir krovinių vežimo įmokų tarifų apskaičiavimo formulių taikymą 2022–2023 m. TTT, valdytojo pajamos bus pagrįstos valdytojo sąnaudomis. Pažymėtina, kad Kodekso 23 straipsnio 16 dalis reglamentuoja visų valdytojo pajamų (apimančių ne tik pajamas, gautas iš užmokesčio už MPP) ir sąnaudų subalansavimą, o Kodekso 24¹ straipsnio 7 dalis – perteklinių valdytojo lėšų panaudojimą. Taigi, tiek Kodekso 23 straipsnio 16 dalies, tiek 24¹ straipsnio 7 dalies nuostatos niekaip nesusijusios su užmokesčio už MPP įmokų tarifų nustatymo principais ir niekaip neužtikrina, kad būtent užmokesčio už MPP įmokų tarifai, apskaičiuojami pagal Užmokesčio taisykles, būtų susieti su valdytojo patiriamomis sąnaudomis. Minėtos Kodekso nuostatos neužtikrina, kad valdytojas, pagal Užmokesčio taisyklių 7.1 ir 7.2 papunkčius apskaičiavęs segmentų įmokų tarifus, nesurinks daugiau pajamų, nei patiria sąnaudų. Atsižvelgiant į tai, galiojantis reglamentavimas neužtikrina, kad bus išlaikytas Direktyvos 2012/34/ES 32 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas principas, kad antkainiai segmentuose nustatomi tik siekiant visiškai kompensuoti valdytojo patiriamas išlaidas.

3. Atkreiptinas dėmesys, kad būtent dėl aukščiau nurodytų segmentų įmokų tarifų apskaičiavimo reglamentavimo trūkumų buvo identifikuotas poreikis keisti šį reglamentavimą ir Susisiekimo ministerija Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. balandžio 8 d. vykusiam posėdyje buvo įpareigota peržiūrėti segmentų įmokų tarifų apskaičiavimo metodiką ir iki 2021 m. birželio 30 d. pateikti Vyriausybei Užmokesčio taisyklių pakeitimo projektą, kuriuo būtų siūloma pakeisti segmentų įmokų tarifų apskaičiavimo metodiką – susieti ją su valdytojo patiriamomis išlaidomis ir įvertinti geležinkelio įmonių (vežėjų) galimybę mokėti rinkos segmentų įmokas.

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/f94148714cdd11eaa1dfa55695c2be13?jfwid=-iolt2a041>

³ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/af331f3156f911eaa56f6e40072e018?jfwid=x5kx11p0>

⁴ 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/34/ES, kuria sukuriama bendra Europos geležinkelių erdvė, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2370.

Teikime pateikiama informacija apie šiuo tikslu atliekamus Susisiekimo ministerijos ir valdytojo veiksmus, tačiau nenurodoma, kada minėtą Vyriausybės įpareigojimą ketinama įvykdyti. Atitinkamai prašytume šia informacija papildyti teikimą Vyriausybei.

Dėl Nutarimo Nr. 610 pakeitimo projekto

Tarnyba iš esmės pritaria siūlymui Užmokesčio taisykles papildyti 36.5 papunkčiu, numatančiu, kad skaičiuojant užmokesčių už skirtus bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus (toliau – pajėgumas), geležinkelio įmonei (vežėjui) skirtų pajėgumų skaičius turėtų būti mažinamas tais pajėgumais, kurių geležinkelio įmonė (vežėjas) nepanaudojo ne dėl savo kaltės. Tačiau papildomai norėtume atkreipti dėmesį į tai, kad pajėgumais naudojasi ne tik kitos geležinkelio įmonės (vežėjai), bet ir įmonės, kurios važiuoja į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos (toliau – remonto įmonės). Atitinkamai, atsižvelgiant į tai, kad geležinkelio įmonės (vežėjai) jiems skirtais pajėgumais gali nepasinaudoti ir dėl to, kad joms skirti pajėgumai buvo atšaukti dėl remonto įmonių kaltės, siūlytina Nutarimo Nr. 610 pakeitimo projektu papildomą Užmokesčių taisyklių 36.5 papunktį išdėstyti taip:

„36.5. pajėgumais, kuriais geležinkelio įmonė (vežėjas) negalėjo pasinaudoti, kadangi geležinkelio įmonės (vežėjo) traukiniai buvo atšaukti dėl kitos geležinkelio įmonės (vežėjo) **ar įmonės, kuri važiuoja į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos, kaltės**“.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba 121442211, Mortos g. 14, LT-03219 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-09-20 Nr. (67.3Mr)1B-3022
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2021-09-21 Nr. 1-9436
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Linas Bakutis, pavaduojantis (-i)
Sertifikatas išduotas	LINAS BAKUTIS, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-09-20 16:53:21 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-09-20 16:53:35 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-11-23 11:39:51 – 2021-11-22 11:39:51
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, į.k. 121442211 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-10-18 10:48:07 iki 2022-10-17 10:48:07 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, į.k.188620589 LT", sertifikatas galioja nuo 2018-12-27 13:55:24 iki 2021-12-26 13:55:24
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.38
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. META-INF/signatures/signatures1.xml#SignatureElem_0: Laiko žyma „SignatureTimeStamp“ sukurta nepatikimos laiko žymų tarnybos (naudotas nepatikimas sertifikatas (subjektas: RCSC TSA2, galioja nuo: 2020-04-24 16:23:52)). Sertifikatas patvirtintas nepatikimu sertifikavimo centro sertifikatu (subjektas: RCSC IssuingCA).
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2021-09-21 09:38:15 Dokumentų valdymo sistema Avilys